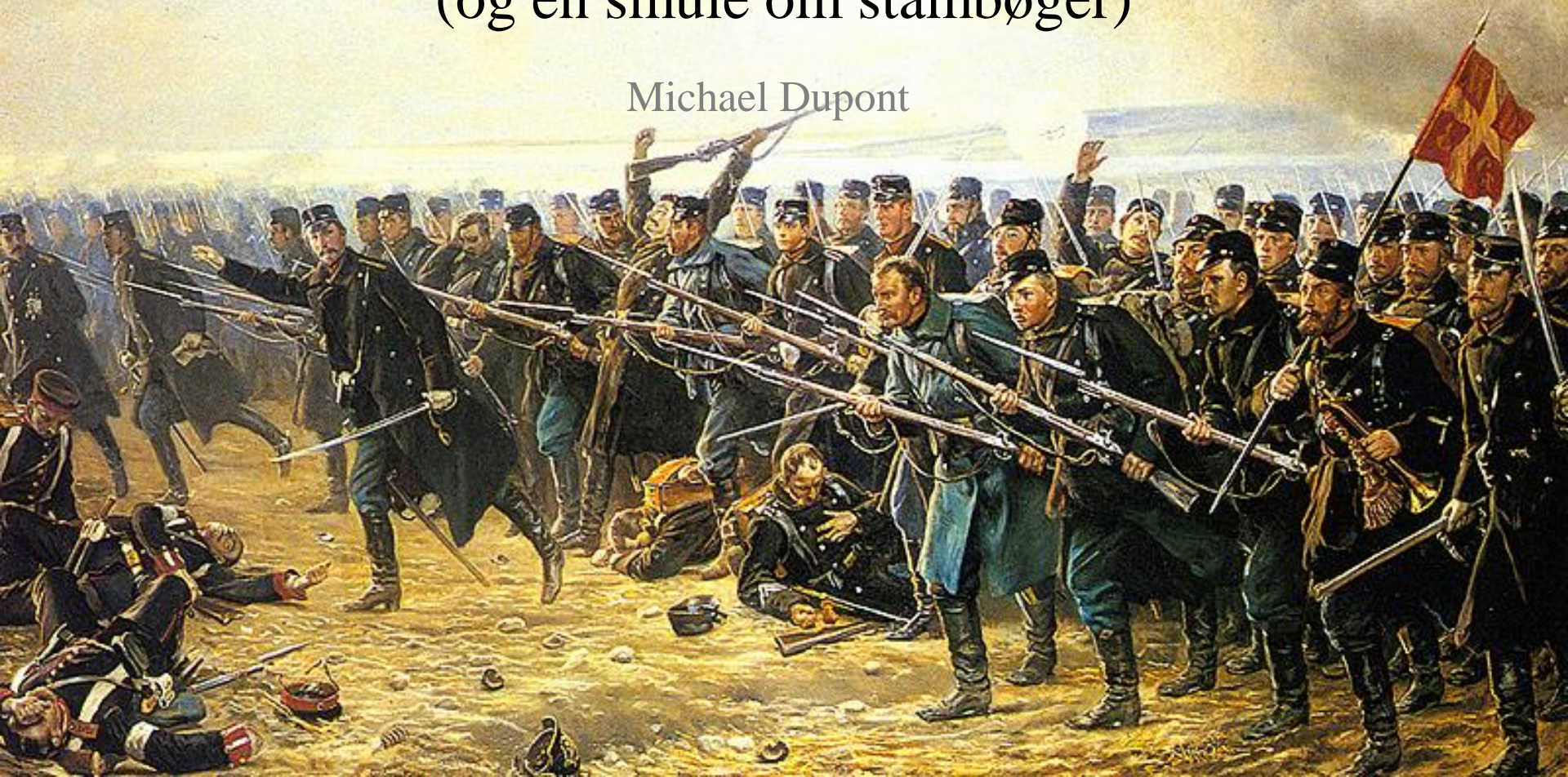

Landruller og søruller

(og en smule om stambøger)

Michael Dupont

Slaget ved Dybbøl 18. april 1864

Hvad er lægdsruller?

- Fortegnelser over de mænd, der kunne udskrives til militærtjeneste i hæren
- Fællesbetegnelse for landruller (hæren) og søruller (marinen)
- Fortæller hvor og hvornår en værnepligtig opholder sig
- Landruller for hele landet findes på www.sa.dk

Baggrunden

- 1701-1788: Landmilitsen oprettes.
Godsejerne sørger for mandskab til hæren
- 1788: stavnsbåndet ophæves, staten sørger for mandskab til hæren
- Behovet for kontrol er årsagen til lægdsrullerne

Forordningen 20. juni 1788

- ”at fremstille det til Krigshærens Vedligeholdelse fornødne Mandskab [...] skal fordres umiddelbar, som en almindelig og personlig Pligt imod Kongen og Fædrelandet.”

Et lægd

- Lægd kommer af ordet ”sammenlægning”
- Et antal gårde, der skulle stille én soldat
- 1701-88: Hvert lægd fx inddelt i 20/60 tdr. hartkorn, skal stille én soldat til rådighed
- 1788: Danmark inddelt i 1656 lægder
- Udskrivning på baggrund af folkemængde
- Herefter: Et lægd = et sogn (som regel)

Amter og udskrivningskredse

- 1788-1869: Fortløbende lægdsnumre inden for hvert amt
- 1869: 6 udskrivningskredse, fortløbende lægdsnumre inden for hver kreds
- OBS: Købstæder bliver lægder 1843-, før den tid skal tilflyttere findes i tilgrænsende landsogne (tilflyttere til København noteres fx i Hvidovre lægd!)

Udskrivningskredse efter 1870
indtegnet på kort over herreder
og amter ca. 1920

Forskellige typer lægdsruller

- Hovedruller 1789-1871: Fortegnelser over samtlige værnepligtige i et lægd i et givet år
- Tilgangsrunder 1795-1956: Fortegnelser over dem, der blev optaget i rullen i et givet år (enten fordi de nåede den værnepligtige alder, eller fordi de flyttede til lægdet)
- Omskrevne ruller 1871-1956: Fortegnelser over dem, der stadig var værnepligtige og boede samme sted efter 11 år

Hvem var værnepligtig?

- Kun drenge eller mænd
- 1788-1848: Kun bondestanden
- 1848-: (næsten) alle i den værnepligtige alder (alle født 1823-)

Den værnepligtige alder

- 1788-1808: 0-36 år
 - 1808-1849: 0-45 år
 - 1849-1869: 15-38 år
 - 1869-1912: 18-38 år
 - 1912-: 18-36 år
-
- OBS: Ikke-konfirmerede drenge slettes af rullen 1849, genoptages igen senere

Årstal

- Lægdsrullerne bruger bogstaver i stedet for årstal, fx A = 1793, B = 1794, C = 1795
- Bogstaver genbruges, fx F = 1798, 1809, 1820, 1831, 1856, 1882, 1908 og 1934
- Ikke kalenderår indtil 1843, 1808-1842 går året fx fra maj til april

Lægdsrullerne på www.sa.dk

- Dækker hele landet
- Centralt førte ruller
- Lokalt førte ruller
- Ruller fra København

Hvordan finder man en lægdsrulle?

- Sognefortegnelse, sogneordnet oversigt over de enkelte sogne med lægdsnumre og amt/udskrivningskreds

Haslund	1789-1793	2. jy. dist.	Dronningborg a.	81
	1794-1798	1. jy. dist.	Århus a.	42
	1799-1850	2. jy. dist.	Randers a.	125
	1851-1860	7. u. dist.	Randers a.	125
	1860-1913	4. u. kreds		383
	1914-	4. u. kreds		383
Hassing	1792-1793	2. jy. dist.	Vestervig a.	12
	1794-1850	2. jy. dist.	Thisted a.	41
	1851-1861	6. u. dist.	Thisted a.	41
	1862-1913	5. u. kreds		223
	1914-	5. u. kreds		223
Hassing, Vester	1789-1793	3. jy. dist.	Ålborghus a.	31

Eksempel, tiden før 1861 (1869)

- Christian Jørgensen, 14 år, ses i Tølløse By og Sogn i folketællingen 1801.
- Hvor er han født, hvem er hans far, og hvad bliver der senere af ham?

Begynd med Sognefortegnelsen

- Tølløse Sogn:

1792-1800	1. sj. dist.	Holbæk a.	5
1801-1850	1. sj. dist.	Holbæk a.	5
1851-1859	2. u. dist.	Holbæk a.	5
1860-1913	2. u. kreds		18
1914-	2. u. kreds		18

Dvs. Tølløse Sogn skal o. 1801 findes under Holbæk Amt, lægd 5

Find lægdsrullerne på www.sa.dk

- Vælg Arkivalieronline, Find din slægt

Kirkebøger > **Folketællinger** >
Find din slægt > **Ejendomme** >
Sønderjylland & Hertugdømmerne >
Vestindien > **Hjælpemidler** >
Øvrige >
Om Arkivalieronline >

hjælpe midler	mestre eller svende i et håndværkerlav.	
Lægdsruller fra centraladministrationen	Lægdsruller 1706-1931 ført af centraladministrationen med oplysning om værnepligtige mænd i hele landet.	Læs her
Lægdsruller fra København	Lægdsruller 1847-1921 fra København med oplysning om værnepligtige mænd. Ført af de lokale myndigheder.	Læs her
Lægdsruller fra lokaladministrationen	Lokalt førte lægdsruller 1692-1957 fra hele landet med oplysning om værnepligtige mænd.	Læs her
Lægdsruller, hjælpemidler	Her kan du finde de registraturer og brochurer om lægdsruller, som Rigsarkivet har udgivet gennem tiden.	
Militære stambøger og	Oplysninger om menige og officerer i hær og flåde.	

Danske kancellier	Sjællandske landdragoers hoved- og lægdsrulle (1706 - 1706)
Generalkrigskommissariatet angående Udskrivningsvæsenet	Lægdsruller (1789 - 1864)
Indenrigsministeriet 2 Kontor	Lægdsruller 7 Udskrivningskreds (1911 - 1931)

Lægdsrullerne står alfabetisk

Lægdsruller fra centraladministrationen

Generalkrigskommissariatet angående Udskrivningsvæsenet: Lægdsruller (1789 - 1864)

Indhold

[1. Angeler Godsdistrikt 1845 Til- og afgangsrulle - 1. Angeler Godsdistrikt 1846 Til- og afgangsrulle](#)

[Antvorskov 1791 Hovedrulle](#)

[Antvorskov 1792 Hovedrulle](#)

[Antvorskov 1793 A Tilgangsrulle](#)

[Antvorskov 1794 B Tilgangsrulle](#)

[Antvorskov 1795 C Tilgangsrulle](#)

[Antvorskov 1796 D Hovedrulle](#)

[Antvorskov 1797 E Tilgangsrulle](#)

[Antvorskov 1798 F Tilgangsrulle](#)

[Assens 1791 Hovedrulle](#)

[Assens 1792 A Hovedrulle](#)

[Assens 1792 A Tilgangsrulle](#)

[Assens 1793 B Tilgangsrulle](#)

[Assens 1794 C Hovedrulle](#)

[Assens 1795 D Tilgangsrulle](#)

[Assens 1796 E Tilgangsrulle](#)

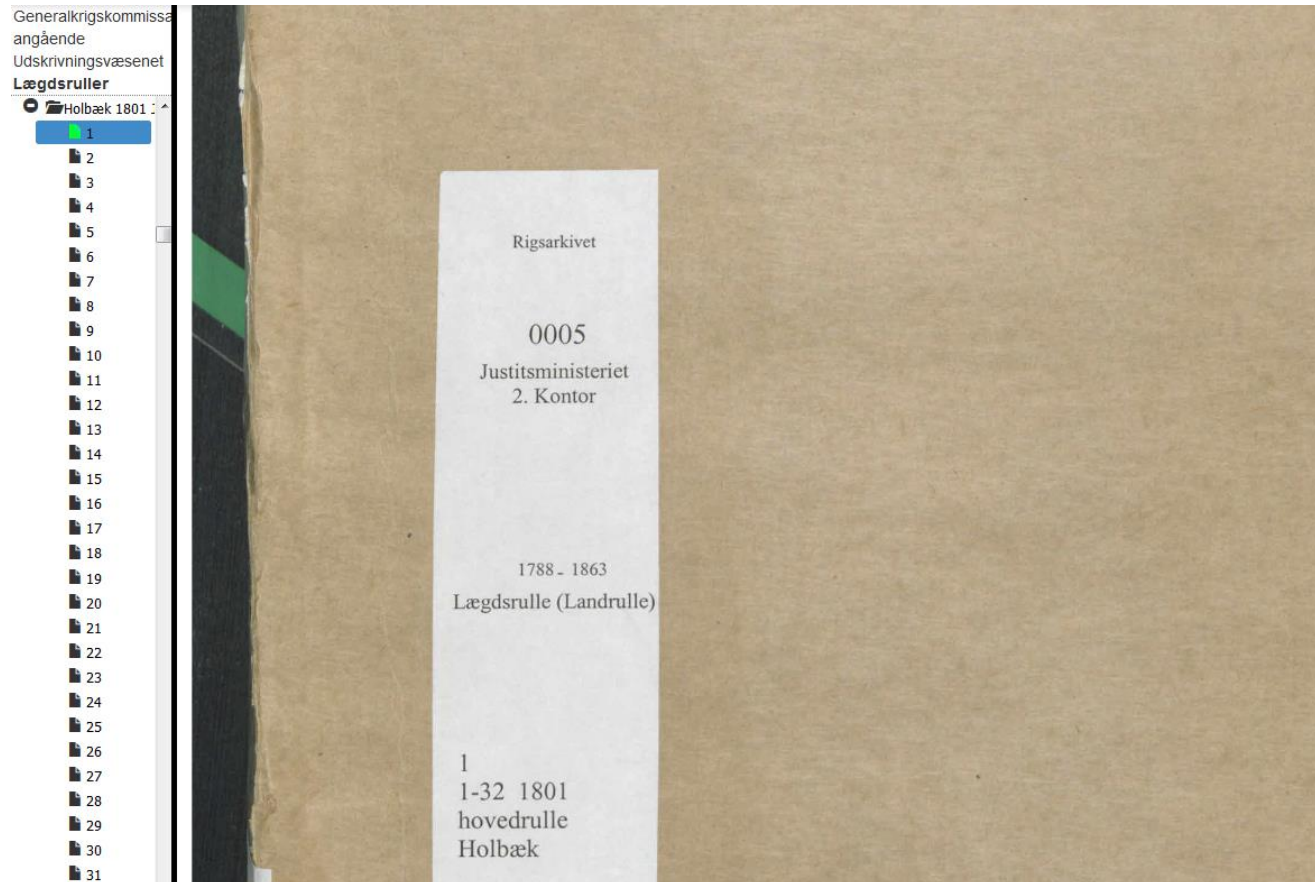
Vælg Holbæk Amt, find en hovedrulle ca. 1801

[Holbæk 1800 H Tilgangsruille](#)

[Holbæk 1801 J Hovedrulle 1 - Holbæk 1801 J Hovedrulle 32](#)

[Holbæk 1801 J Hovedrulle 33 - Holbæk 1801 J Hovedrulle 77](#)

[Holbæk 1802 K Tilgangsruille](#)

Hvad betyder bind-teksten?

Holbæk 1801 J Hovedrulle 1 - Holbæk 1801 J Hovedrulle 32

Holbæk = Amt

1801 = Rullens begyndelsesår

J = Rullens årstal (1801)

Hovedrulle = rulletype

1 = Det første lægd i rullen

32 = Det sidste lægd i rullen

Dvs. rullen dækker Holbæk Amt, lægd 1-32, i 1801

- Opstillet efter alder
- Bladr sognet igennem
- GEVINST!

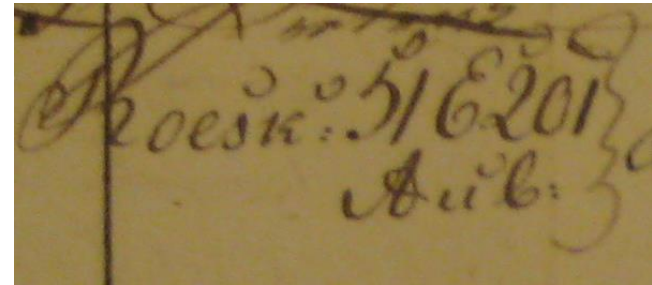
nr. af Blad No. No.	Indtænt og Sømmers Navne.	Sømmers Hedelse.	Anden Løn. net.	Na Opholdstid.	5) Vedregninger.
9 11	Amstien Kaufu Kaufman	Caellap	71 60	11	med Sømmers Hedelse
11 12	Kaufu Kaufu 1802		72 60	11	med Sømmers Hedelse af 9 ^{de} Jan: 1802 Sep: 1802
23 13	Sømmers Sømmers 1802 9a 231.	Sømmers	4		
24 14	Amstien Kaufu Kaufman	Caellap	71 60	11	med Sømmers Hedelse
28 15	Amstien Kaufu 1802	Caellap	71 60	11	med Sømmers Hedelse af 9 ^{de} Jan: 1802 Sep: 1802
29 16	Amstien Kaufu 1802	Caellap	71 60	11	med Sømmers Hedelse

11 12	Kaufu Kaufu 1802		72 60	11	med Sømmers Hedelse af 9 ^{de} Jan: 1802 Sep: 1802
23 13	Sømmers Sømmers 1802 9a 231.	Sømmers	4		
24 14	Amstien Kaufu Kaufman	Caellap	71 60	11	med Sømmers Hedelse

28 15	Amstien Kaufu 1802	Caellap	71 60	11	med Sømmers Hedelse af 9 ^{de} Jan: 1802 Sep: 1802
29 16	Amstien Kaufu 1802	Caellap	71 60	11	med Sømmers Hedelse

Christian Jørgensen flytter

- Flyttehenvisning: 9 a 231
- Intet amt nævnt = samme amt
- 9 = lægd 9
- a = årstal A
- 231 = løbenr. i lægd 9, år A
- Men hvordan finder man ud af hvor og hvornår?

Hvor: Soderup

Lægdsrullenøgle 1870

Lægds tidligere Betegnelse.		Byens eller Sognets Navn.	Lægds nuværende Betegnelse.	
Amt.	Nr.		Udskrivningskreds.	Nr.
Frederiksborg	63	Hillerød Kjøbstad	1	103
—	64	Frederiksfund Kjøbstad.	1	85
—	65	Helsingør Kjøbstad	1	153
Holbæk	1	Merløse	2	14
—	2	Grandløse	2	15
—	3	Åsmindrup	2	16
—	4	Agerup	2	17
—	5	Tolløse	2	18
—	6	Esfildstrup	2	20
—	7	Butterup	2	29
—	8	Toftrup	2	21
—	9	Soderup	2	19
—	10	Uggerløse Sogn med Uggerløse By	2	22

JUSTITSMINISTERIET.

Kjøbenhavn, den 22de Juli 1870.

1870. Nr. 5.

Cirkulær-Bestemmelser

vedkommende

Udskrivningsvæsenet.

Da det nu (S) af den ifølge Lov om Vernepligt af
 edfundne Omordning af Udskrivnings-
 digt at omnummerere Lægderne, saaledes
 nde Nummere i hver Udskrivningskreds,
 kommende Udskrivningschefer indhentet
 Omnummerering deels til en Omord-
 forsaavidt der for enkelte Lægders Ved-
 Anledning enten til en Deling eller til
 g have været gjorte til Gjenstand for
 jemed følgende Inddeling og Nummer-
 nærk.

Krieger.

Hansteen.

vrstanderne og
 ngsbestyrerne.

Hvornår: 1803

Her kan du se hvordan bogstav og lægdsrulleår hænger sammen.

A	1793	1803	1815	1826	1851	1877	1903	1929
B	1794	1804	1816	1827	1852	1878	1904	1930
C	1795	1805	1817	1828	1853	1879	1905	1931
D	1796	1806	1818	1829	1854	1880	1906	1931
E	1797	1807	1819	1830	1855	1881	1907	1932
F	1798	1808	1820	1831	1856	1882	1908	1933
G	1799	1809	1821	1832	1856	1883	1909	1934
H	1800	1810	1822	1833	1857	1884	1910	1935
J	1801	1812	1823	1834	1859	1885	1911	1937
K	1802	1813	1824	1835	1860	1886	1912	1938
L		1814	1825	1836	1861	1887	1913	1939
M				1827	1862	1888	1914	1940

Find tilgangsrullen

- Holbæk Amt
- Lægd 9 (Soderup)
- År A (1803)
- Løbenr. 231

48 809

Løbenr.	Indv. Navn.	Indv. Navn.	Indv. Navn.	Indv. Navn.	Indv. Navn.
A 228	Sørensen	Sørensen	Sørensen	Sørensen	Sørensen
A 229	Sørensen	Sørensen	Sørensen	Sørensen	Sørensen
Lægd 9 Soderup Fognd.					
Soderup Fognd.					
A 230	Sørensen	Sørensen	Sørensen	Sørensen	Sørensen
A 231	Sørensen	Sørensen	Sørensen	Sørensen	Sørensen

A 231	Sørensen	Sørensen	Sørensen	Sørensen	Sørensen
A 232	Sørensen	Sørensen	Sørensen	Sørensen	Sørensen
A 233	Sørensen	Sørensen	Sørensen	Sørensen	Sørensen

Kan følge en person samme sted

- Tilgangsrullen indeholder tilflyttede personer eller personer, der nåede den værnepligtige alder
- Hovedrullen indeholder alle værnepligtige i sognet, indtil personerne bliver ”slettet”, dvs. flytter, dør, får fripas eller bliver for gamle til at stå i rullen
- Brug gammelt/nyt løbenr. til at følge personen indenfor lægdet

Sl. No.	Alder No.	Fædrenes og Sønneres Navne.	Sønneres Fødested.	Alder No.	Boide Tommer.	Nu havende Opholdssted.	Bødtegninger.
A 228.	178	Strind Pape. Pape	Nyvang	10	61	Jylland	Soldat 1806 1806 Prest. Pape
A 229.	179	Jens Pape	Nyvang	11	67	Pindling	1798. Sivil Gæstemand i Pindling 1807 - 1808
A 230.	180	Jens Pape Mines	Pindling	27	64	Jylland	1802. Pape Pape
A 231.	181	Jens Pape	Nyvang	17	61	Pindling	
A 234.	182	Pape Pape	Pindling	11	61	Pindling	

Eksempel, tiden efter 1861 (1869)

- Hans Christian Hansen, 16 år (født ca. 1854), ses i Tølløse By og Sogn i folketællingen 1870, men ikke i 1880
- Hvor flytter han hen?
- Sognefortegnelsen: Tølløse Sogn er 1860-1913 2. udskrivningskreds, lægd 18

Vælg 2. udskrivningskreds

hjælpe midler	mestre eller svende i et håndværkerlav.	
Lægdsruller fra centraladministrationen	Lægdsruller 1706-1931 ført af centraladministrationen med oplysning om værnepligtige mænd i hele landet.	Læs her
Lægdsruller fra København	Lægdsruller 1847-1921 fra København med oplysning om værnepligtige mænd. Ført af de lokale myndigheder.	Læs her
Lægdsruller fra lokaladministrationen	Lokalt førte lægdsruller 1692-1957 fra hele landet med oplysning om værnepligtige mænd.	Læs her
Lægdsruller, hjælpe midler	Her kan du finde de registraturer og brochurer om lægdsruller, som Rigsarkivet har udgivet gennem tiden.	
Militære stambøger og	Oplysninger om menige og officerer i hær og flåde.	

Justitsministeriet, 2. Ekspeditionskontor	Lægdsruller, 2. Udskrivningskreds (1859 - 1931)
Justitsministeriet, 2. Ekspeditionskontor	Lægdsruller, 2. Udskrivningskreds (1859 - 1931)
Justitsministeriet 2	Lægdsruller 3. Udskrivningskreds (1860 - 1931)

Lægdsrullerne står kronologisk

Lægdsruller fra centraladministrationen

Justitsministeriet, 2. Ekspeditionskontor: Lægdsruller, 2. Udskrivningskreds (1859 - 1931)

Indhold

[1861 L Tilgangsrulle 1 - 1861 L Tilgangsrulle 46](#)

[1861 L Tilgangsrulle 179 - 1861 L Tilgangsrulle 284](#)

[1861 L Tilgangsrulle 338 - 1861 L Tilgangsrulle 370](#)

[1862 M Tilgangsrulle 1 - 1862 M Tilgangsrulle 77](#)

[1862 M Tilgangsrulle 116 - 1862 M Tilgangsrulle 117](#)

[1862 M Tilgangsrulle 119 - 1862 M Tilgangsrulle 122](#)

[1862 M Tilgangsrulle 179 - 1862 M Tilgangsrulle 370](#)

[1863 K Hovedrulle 1 - 1863 K Hovedrulle 41](#)

[1863 K Hovedrulle 42 - 1863 N Hovedrulle 109](#)

[1863 K Hovedrulle 179 - 1863 K Hovedrulle 220](#)

[1863 K Hovedrulle 221 - 1863 K Hovedrulle 268](#)

[1863 K Hovedrulle 269 - 1863 L Hovedrulle 336](#)

[1863 K Hovedrulle 337 - 1863 L Hovedrulle 370](#)

[1863 L Hovedrulle 110 - 1863 N Hovedrulle 178](#)

[1863 N Hovedrulle, omskrevet 1873 1 - 1863 N Hovedrulle, omskrevet 1873 109](#)

[1863 N Hovedrulle, omskrevet 1873 110 - 1863 N Hovedrulle, omskrevet 1873 178](#)

[1863 N Hovedrulle, omskrevet 1873 179 - 1863 N Hovedrulle, omskrevet 1873 268](#)

Find en tilgangsrulle ca. 1872

[1871 X Omskrevet 1883 175 - 1871 X Omskrevet 1883 310](#)

[1872 X Omskrevet 1883 1 - 1872 X Omskrevet 1883 178](#)

[1872 X Omskrevet 1883 179 - 1872 X Omskrevet 1883 370](#)

RIGSARKIVET

2. Ekspeditionskontor
Lægdsruller, 2.
Jdskrivningskreds

1872 X Tilgan

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5
- 6
- 7
- 8
- 9
- 10
- 11
- 12
- 13
- 14
- 15
- 16
- 17
- 18
- 19
- 20
- 21
- 22
- 23
- 24
- 25
- 26
- 27

+

-

🔒

🔍

📄

🔄

⏪

⏩

1/556

⚠️

📄

📄

Rigsarkivet

0003

Indenrigsministeriet
2. kontor

1861 - 1932

Lægdsrulle

2

1 1854 1872 X -
178

OBS!

- Fødselsåret på bindet gælder selvfølgelig kun de personer, der bliver noteret i lægdsrullen *første* gang
- Tilflyttere, der er langt over konfirmationsalderen, kan altså sagtens stå i samme bind

Tilgangsrolle 1872 (fødte 1854)

- GEVINST!
- Flyttehenvisning: 1-1-C-2221

The image shows a handwritten record from a 1872 census register. The record is for a family with a move reference. The text is written in cursive and includes the following information:

27	Haus Christian	Jens	Haus	Jens	Tölps	18 54	d. 25	11	1577	1377	28/9.78	21/78
Bedteguinger: 1877 243 ⁶ Lnr 959										13/8 - 28/9 79		31/79
1-1-C-2221												
3	10/11	1	1	1	1	18 54	67	d.	1	d.	1	1

Hvad betyder det nu?

- 1 = 1. udskrivningskreds
- 1 = lægd 1 (staden København)
- C = årstal C (1879)
- 2221 = Løbenr. 2221

Vælg københavnske ruller

hjælpe midler	mestre eller svende i et håndværkerlav.	
Lægdsruller fra centraladministrationen	Lægdsruller 1706-1931 ført af centraladministrationen med oplysning om værnepligtige mænd i hele landet.	Læs her
Lægdsruller fra København	Lægdsruller 1847-1921 fra København med oplysning om værnepligtige mænd. Ført af de lokale myndigheder.	Læs her
Lægdsruller fra lokaladministrationen	Lokalt førte lægdsruller 1692-1957 fra hele landet med oplysning om værnepligtige mænd.	Læs her
Lægdsruller, hjælpe midler	Her kan du finde de registraturer og brochurer om lægdsruller, som Rigsarkivet har udgivet gennem tiden.	
Militære stambøger og	Oplysninger om menige og officerer i hær og flåde.	

[Knud Rasmussen \(1830 - 1930\)](#)

1. Udskrivningskreds	Landrulle. Register til tilgangslistes. 1. lægd (1848 - 1940)
1. Udskrivningskreds	Landrulle. Tilgangsliste (1861 - 1956)
1. Udskrivningskreds	Omskrevet tilgangsliste [bd. nr 83 er høvndt af 1

Vælg tilgangsrolle 1879

1876 D 1 2001 - 1876 D 1 3926

1879 C 1 1 - 1879 C 1 1971

1879 C 1 2001 - 1879 C 1 3935

1880 D 1 1 - 1880 D 1 1817

$\frac{21}{1} 79$ $\frac{24}{3}$	2221	Hans Christian Hansen	Jens Hans Jensen	Jølleie	1854 d. $\frac{25}{11}$	$64\frac{3}{4}$ d. $\frac{15}{7} 77$	$\frac{15}{7} 77$
Bedtegninger: 4		Hestegård 29.	2. 18. 2. 27.	1877. 40rag. Rph.	Kirkk		
$\frac{30}{4} 79$ 2-151-C-29							

Centralt førte rulle (København)

Løgdets Nr. /									
Boj. Nr.	Nr.	Den Forpligtede fulde Navn	Faderens eller Moderens Navn og Bølling	Fødsels. Tidspunkt	Fødsels. Tidspunkt	År	Med.	Hjænkst.	
	2000	Jens Peter Jensen	Conrad Jens Jepsens	Tommersøvej	1852	24. Okt.	1873	b. 20/9	
Behøring: 2. 279 u. r. 11/11 1873 Afsk. 1/16									
	2001	Karl Christian Hansen	Conrad Hansen	Føllev	1854	1. Aug.	1877	b. 2/18	
Behøring: 2. 158 27 11/11 1877 2. 1518 29									
	2002	Lars Andersen Larsen	Anders Andersen	Lille	1857	1. Sept.	1882	b. 20/10	
Behøring: 1. 15/11/18 1882 2/14 b. 218. Tot 400									
	2003	Carl Alfred Johansen	Conrad Carl Frederik Johansen	Århus	1858	2. Okt.	1878	b. 28/7	
Behøring: 2. 42. A 102. 11/11 1878 Prof. Carl P. 1 F 74 Jens Pommerslund med Konrad Samkø 19/12									
	2004	Jens Theodor Jørgensen	Frederik Theodor Jørgensen	Nyby	1858	21. Okt.	1881	b. 2/10	
Behøring: 2. 79 20. 11/11 1881 1881 1/11 1882 R. W. 1/11 1881 1881. 1/11 1881 1881. 1/11 1881									
	2005	Frederik Vilhelm Wiemann	Frederik Vilhelm Wiemann	Århus	1854	1. Okt.	1877	b. 26/9	b. 25/7
Behøring: 2. 145 B 387. 11/11 1877 (10/11) 1/11 1877 Afsk. 1/12									
	2006	Peder Christensen	Anders Christensen	Århus	1852	22. Okt.	1875	b. 2/11	
Behøring: 1. 125 8 13. 11/11 1875 22 D 24									
	2007	Jens Christian Hansen	Conrad Jens Hansen	Århus	1857	13. Sept.	1878	b. 28/10	
Behøring: 1. 7 A 3. 11/11 1878 (1/11) 1/11 1878 Afsk. 1/13									

Lokalt førte rulle (København)

Løbets Nr.		Amt		Sogn.	
Nr.	Den Berøgtiges fulde Navn.	Andens eller Rodens Navn og Bølling.	Indfødt.	Indfødt af Husbjerg.	Indfødt af atv. Bølling.
2220	Jens Peter Jensen	Imed Jens Pappesen	Linn. mens	1857	68 1/2
<p>Indfødt af atv. Bølling 2-354-2-1873 24 Bøll. 1881 J. 85</p> <p>Indfødt af atv. Bølling 2-354-2-1873 24 Bøll. 1881 J. 85</p>					
2224	Jens Theodor Petersen	Anders Theodor Petersen	Linn. mens	1857	68 1/2
<p>Indfødt af atv. Bølling 2-354-2-1873 24 Bøll. 1881 J. 85</p>					
2226	Kristian Christian Hansen	Jens Christian Hansen	Linn. mens	1857	68 1/2
<p>Indfødt af atv. Bølling 2-354-2-1873 24 Bøll. 1881 J. 85</p>					
2228	Sass Andersen	Anders Sass Andersen	Linn. mens	1857	68 1/2
<p>Indfødt af atv. Bølling 2-354-2-1873 24 Bøll. 1881 J. 85</p>					
2230	Carl Alfred Johansen	Anders Carl Alfred Johansen	Linn. mens	1857	68 1/2
<p>Indfødt af atv. Bølling 2-354-2-1873 24 Bøll. 1881 J. 85</p>					
2232	Jens Christian Hansen	Jens Christian Hansen	Linn. mens	1857	68 1/2
<p>Indfødt af atv. Bølling 2-354-2-1873 24 Bøll. 1881 J. 85</p>					

Fulgt til vejs ende

- 2. udskrivningskreds, lægd 151 = Mern
- "Begr. i 18. L", dvs. begravet i 18. lægd, nemlig Tølløse Sogn

29.	Hans Chri- stian Hensen	Jomfr. Hans Jensen	Tølløse	i 18 54 4 drag d. 25 Regm 11	d. 15 47 11 13 8	d. 28 78 9 28 9
Bedtegninger: fra 1. i C 22. 21. M. S. 1877						
Begr. i 18. L D. 82.						

Søruller

Slaget på Reden 2. april 1801

Hvad er søruller?

- Lister over mænd, der kunne udskrives til militærtjeneste i marinen
- Limes (latin) = grænser, dvs. områder og personer, der var bosat tæt ved vand (sogne langs kysten, samt øer)

Hvor findes de?

- Er ikke scannet, skal bestilles i original via Rigsarkivets database Daisy på www.sa.dk
- (1796) 1802-1860: [Generalkrigskommissariatet: Søruller](#)
- 1861-1912: [Justitsministeriet: Søruller](#)

Arkivskaber eller arkivserie: [?](#)

Arkivskaber: [?](#)

Arkivserie: [?](#)

Periode: - [?](#)

Søg i Daisy

Der blev fundet **1** poster.

Side **1** af 1.

<u>Fra</u> ?	<u>Til</u>	<u>Arkivskaber</u> ?	<u>Arkivserie</u> ?
1796	1860	Generalkrigskommissariatet angående Udskrivningsvæsenet	<u>Søruller</u>

Arkivskaber eller arkivserie: ?

Arkivskaber: ?

Arkivserie: ?

Periode: - ?

Søg i Daisy

Der blev fundet **14** poster.

Side **1** af 1.

<u>Fra</u> ?	<u>Til</u>	<u>Arkivskaber</u> ?	<u>Arkivserie</u> ?
1862	1866	Justitsministeriet, 1. Afdeling, 2. Kontor	<u>Diverse indkomne lægds- og søruller</u>
1861	1912	Justitsministeriet, 1. Afdeling, 2. Kontor	<u>Søruller</u>
1862	1866	Justitsministeriet, 2. Departements Ekspeditionskontor	<u>Diverse indkomne lægds- og søruller</u>
1861	1912	Justitsministeriet, 2. Departements Ekspeditionskontor	<u>Søruller</u>

Hvornår står man hvor

- 1802-1860: Kan godt være indført direkte i sørullen
- 1860-1912: Altid noteret i landrullen, herefter overført til sørullen, hvis man er halvbefaren. Man kan altså sagtens aftjene værnepligt i marinen, men stå i en landrulle!
- 1912-: Søruller afskaffes
- Det betyder: Sørullen er vigtigst i perioden 1802-1860, herefter er den meget tynd

Erfaring

- Helbefaren: 6 års erfaring som sømand, senere 3 år
- Halvbefaren: 4 års erfaring som sømand, senere 1½ år
- Søvant: 2 års erfaring som sømand
- Usøvant: mindre end 2 års erfaring som sømand

Hvem var søværnepligtige

- Alle, der boede i købstæderne og ernærede sig af lodsvæsen, sejlede med skibe, pramme, jagter, både m.fl. eller ernærede sig med fiskeri i åben sø eller hav
- Alt mandskab i de distrikter, som var udlagt i sølimitdistrikter uanset deres evt. befarenhed

Typer ruller

- Ungdomsrulle: 1803-1849: Stod i rullen i alderen 0-16 år; 1849-1862: Stod i rullen i alderen 16-18 år
- Hovedrulle: 1803-1849: Stod i rullen i alderen 16-50 år; 1849-1861: 18-50 år
- Ekstrarulle: 1803-1848: Stod i rullen i alderen 50 år-død
- 1849-1861 kun ført én rulle og 1862-1912 kun en tilgangsrulle

Hvornår var man tjenesteplichtig?

- 1802-1849: 16 år
- 1849-1912: 22 år
- 1912- : 20 år.
- Kunne erhverve afskedspas eller fripas, hvis:
- Man var fyldt 36 år og ikke længere ernærede sig ved søfart
- Man var fyldt 28 år og havde købt/fæstet gård

Hvordan finder man en person?

- Ordnet på samme måde som landrullerne!
- Rigsarkivets registratur ”Fortegnelse over søruller”, med liste over grupper og bind
- Rigsarkivets ”Sognefortegnelse” oplyser om lægdsnummer (der også bruges i sørullerne)
- København og købstæderne var sølimitter - 1851
- Herefter kan du gå i Daisy og finde arkivserien med søruller

Arkivseriens Indhold

Arkivserien

Arkivserie:	Søruller (1796 - 1860)
Arkivskabere:	Generalkrigskommissariatet angående Udskrivningsvæsenet (1796-1850) , Justitsministeriet, 2. Ekspeditionskontor (1850-1860)
Arkivseriens navn:	Søruller (Officielt)
Arkivseriens datering:	Dannelse: 1796 - 1860
Reference:	Guide I s. 583
Pakkeindhold beskrives med:	Rullebetegnelse (Amt/Kreds/Købstad, Kvarter Kbh. gr. 20), År, Rulletepe, Litra, Lægd, Løbenr.)

Arkivseriens pakker

«	1	2	3	4	5	»
---	---	---	---	---	---	---

Pakkenr.	Indhold fra 	Indhold til	Bestilling
13-1 ; 21-1	Dragør 1802 Hoved- og ekstrarulle	Ingen beskrivelse	Start bestilling
13-1 ; 21-1	Helsingør 1802 Hoved- og ekstrarulle	Ingen beskrivelse	Start bestilling
13-1 ; 21-1	Holbæk 1802 Hoved- og ekstrarulle	Ingen beskrivelse	Start bestilling

Eksempel: Jyllinge

Sognefortegnelsen

	1914-	2. u. kreds		40
Jyllinge	1791-1850	1. sj. dist.	Roskilde a.	12
	1851-1855	2. u. dist.	Roskilde a.	12
	1856-1861	2. u. dist.	København a.	42
	1862-1913	1. u. kreds		46
	1914-	1. u. kreds		46
Jystrup	1791-1798	2. sj. dist.	Ringsted a.	17

Fortegnelse over søruller

-	-	1851-1860	19	78-80
-	-	beboerruller	13	12-14
Roskilde	-	1802-1855	19	78-80
-	-	beboerruller	15	41
Rugårds	-	1796-1809	22	91

Det betyder

- Led i gruppe (kreds) 13 under lægd 12 (side 12-14 i ”Fortegnelse over søruller” findes en liste over rullerne)

1812	-		ER	55
1812	-		UR	56
1813	-	litra K	tilg.alle ruller	59 A
1814	-	- L	- - -	62 A
1815	-		HR	66
1815	-		ER	67
1815	-		UR	68
1816	-	litra B	tilg.alle ruller	71 A
1817	-	- C	- - -	74 A
1818	-		HR	78
1818	-		ER	79
1818	-		UR	80
1819	-	litra E	tilg.alle ruller	83 A
1820	-	- F	- - -	86 A

Find rullerne i Daisy, fx 1815

13-68A			bestilling
13-63 - 13-68A	Roskilde 1815 Ekstrarulle	Ingen beskrivelse	Start bestilling
13-63 - 13-68A	Roskilde 1815 Hovedrulle	Ingen beskrivelse	Start bestilling
13-63 - 13-68A	Roskilde 1815 Ungdomsrulle	Ingen beskrivelse	Start bestilling
13-69 - 13-71A	Frederiksborg 1816 Ekstrarulle	Ingen beskrivelse	Start bestilling
13-69 - 13-71A	Frederiksborg 1816 Hovedrulle	Ingen beskrivelse	Start bestilling
13-69 - 13-71A	Frederiksborg 1816	Ingen beskrivelse	Start

Hvilken rulle?

- Et af de år, hvor personen vil skulle stå i sørullen for det pågældende sted
- Overføres fra år til år (de år, hvor den pågældende rulletype føres, fx ungdomsrulle for Roskilde Amt 1815 og ungdomsrulle for Roskilde Amt 1818)
- Man følger en person ved hjælp af gammelt nr. og nyt nr. (ligesom med landrullerne)

Overført til ekstrarulle 1818

A handwritten ledger page with several columns. The entries are written in cursive and include numbers, names, and dates. The page is aged and shows some staining.

11	1	Januar	50	Januar	15	Juli	15	Juli
9	1	Januar	55	Januar				
12	10	Januar						

Københavnske søruller

- Søruller for København begynder meget tidligt:
- Søindrulleringen: Københavns ruller 1740-1828

Arkivserien

Arkivserie:	Københavns ruller (1740 - 1828)
Arkivskaber:	<u>Søindrulleringen</u> (1740-1828)
Arkivseriens navn:	Københavns ruller (Officielt)
Arkivseriens datering:	Dannelse: 1740 - 1828
Bemærkninger:	Omfatter hoved- , ekstra- samt ungdomsruller
Pakkeindhold beskrives med:	Type (Type, Kvarter/sted, År)

Arkivseriens pakker

Pakkenr.	Indhold fra 	Indhold til	Bestilling
13	Hovedprotokol Håndoverstokkens 8.kompagni & Tøjhus kompagniet 1803	Ingen beskrivelse	Start bestilling
13	Hovedrulle Øster kvarter 1803	Ingen beskrivelse	Start bestilling
14	Hovedrulle 1 division 1803	Hovedrulle 4 division 1803	Start bestilling
15	Hovedrulle Købmager kvarter 1803	Ingen beskrivelse	Start

Eksempel: Hovedrulle 1792

12

Probenhans

N ^o	Navne	Fødested	Bopæl	Aar	Født eller dødt
219	<p>Horian Ergorisen i Bigger <small>oplyst 1794 med Bogen D. 12 i Nov. a. 1794 D. 3. d. 17. 1795 med Bigger d. 17. 1795 Bigger d. 17. 1795</small></p>	Bigger	Priesteren	32	<p>Gift <small>1794</small></p>
10	<p>Marcus Mathers Bølling <small>for sig selv som Skolelærer i Bigger</small></p>	Helsingør	Kjøbmand	22	—

X X

Billed

Aaar	Bete- renter	Daa brad takrvange Hvor længe og hvor for Fattred.	For hvad Aar betalt Nat. Wt. Louisa	Og hvor meget Betalt		
				R.	S.	D.
Maj 1785 1788	2 d. 1/2 d. 1/2		Hjærg m. ad Natt. Wt. m. m. Le 1791 d. 1/2 1792 1793	4	2	1/2
Sept. 1796	1/2	1/2	Aar 1 Jan. da 17 Martij Aar 12 Nov. da 31 Decbr 1799 M. W. & S. J. & S.	3	"	"
				1	"	2

Kort om stambøger

Slaget ved Dybbøl 18. april 1864

Hvad er stambøger?

- Bog, der føres over en militær afdelings personel
- Kaldes i ældre tid også til- og afgangsprotokol
- Indeholder fx oplysninger om personens navn, alder, familieforhold, samt tjeneste i militæret

Hvordan finder man en stambog?

Det kræver, at personen (selvsagt) har gjort tjeneste i militæret, samt at man kender:

- Regimentets navn
- Tidspunktet (indkaldelsesåret)

Ofte vil disse oplysninger fremgå at lægdsrullen, hvis personen har aftjent sin værnepligt, eller af kirkebøger, folketællinger o.l.

Hvor findes stambøgerne

- I original. Bestilles i Daisy under regimentet
- Endnu ikke i AO

Eksempel

- Jens Madsen, født 8. feb 1850 i Sandgrav (5-Q [1866]-31 [Tim sogn]-5)
- Aftjener sin værnepligt ved "5te Drg. Regm. som Hestepasser" mødt 3. mar 1873

9 5.	F. eller M. Mads Madsen S. Jens Madsen.	Sandgrav	1850 8/2	af 64 u. h. 66/1872 Anlæg til Lørd f. Dider, Spring - 1873. Liuga plad f. Dider, M. 1873 5. Drg. Regm. som Hestepasser 6/73 Januari indst. den 5. 20/2 73 Marts 2/3 73. 7/73 f. 12/2 74 9/74
------	--	----------	----------	--

Arkivskaber eller arkivserie: ?

Arkivskaber: ?

Arkivserie: ?

Periode: - ?

Søg i Daisy

Der blev fundet **1** poster.
Side **1** af 1.

Fra ? **Til** **Arkivskaber** ?
1763 1936 Hæren (Rytteriet), 5. Dragonregiment

Arkivserie ?
G. Stambøger

Arkivseriens pakker

Pakkenr.	Indhold fra ?	Indhold til	Bestilling
G1	Mandskab 1829	Mandskab 1842	Start bestilling
G2	OFF, UOFF & menige 1842	OFF, UOFF & menige 1862	Start bestilling
G3	OFF, UOFF & menige 1863	OFF, UOFF & menige 1868	Start bestilling
G4	OFF & UOFF 1871	OFF & UOFF 1919	Start bestilling
G5	Værnepligtige 1863	Værnepligtige 1866	Start bestilling
G6	Værnepligtige 1867	Værnepligtige 1870	Start bestilling
G7	Værnepligtige 1871	Værnepligtige 1874	Start bestilling

Stambog

for

Værnepligtige

ved

1. Regiments af Artilleri 1878
Helsingør
(Bilag til Regiments Reglement 1878)

Nyborg.

V. Schønemanns Forlag.

Fødsels Navn: <i>Jens Kladsen</i>	Afdeling (Brigadedepot m. m.)	5 ⁶	5 ⁵
født den 18 50 i <i>Paulsen</i>	Underafdeling.	<i>1. Div. 1. Regt. Inf.</i>	
Hoide: <i>667</i>	fra	<i>1/3/73</i>	<i>1/5/73</i>
Væxt:	til	<i>1/5/73</i>	<i>1/5/78</i>
Haar:			
Øine:			
Særlige Kjendetegn:			

	Udskrevet.	Flyttet eller overført, naar og hvorhen.
Stilling	Datum. <i>1/11/73</i>	
som	Udskrivningskr. <i>5</i>	
Værnepligtig.	Lægd. <i>31</i>	
	Bogstav og Nr. <i>Q. - 5</i>	

	Recrut.	<i>1/5/73</i>
Stilling	Menig.	<i>1/5/73</i>
som	Réservespillemand.	
Soldat	Undercorporal.	
	Corporal.	
	Underofficerer i Forstærkn.	

Indkaldt	ved	<i>5 Div. 1. Regt. Inf. 18. Det.</i>	
til Tjeneste.	fra	<i>1/3/73</i>	<i>1/5/73</i>
	til	<i>2/5/73</i>	<i>1/2/74</i>
Hjemsendelses- og Indkaldelsesnummer.			<i>8/5/88</i> <i>K. & V. L.</i> <i>8 40</i> <i>10 22/1888</i>

Vedtegninger.

Afdeling.	Duolighedsnummer.	Hvilke Befalingsmandskoler gennemgaaet.	Tildeelt Ordener eller Hæders-tegn, naar	Deeltaget i Fægtninger.	Nedsat i de Mo-nigen 2de Classe, naar.	Atter op-taget i de Meniges 1de Classe, naar.	Andre Vedtegninger.
-----------	-------------------	---	--	-------------------------	--	---	---------------------

*Ved afbrændningen ved
Kjøbenhavn i 1844
ved 1. Divisionen i
Kjøbenhavn.*

Spørgsmål?

Husk også:

Vejledningsvideoer

www.genealogi.dk